

Силабус дисципліни

«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС ТА МИСТЕЦТВО АКОМПАНЕМЕНТУ»

Освітній ступінь “Бакалавр”

Спеціальність 025 “Музичне мистецтво”

Освітньо-професійна програма «СПІВ»

Рік навчання: 3, Семестр: 5; 6

Кількість кредитів: 3

Мова викладання: українська

Керівник курсу ОК 17. «ЗАГАЛЬНЕ ФОРТЕПІАНО»

Ярмак Ярослав Анатолійович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)».

Контактна інформація: pianist.yaroslav.yarmak@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

Прореквізити дисципліни

- ОК 10 Сольфеджіо;
- ОК 11 Гармонія
- ОК 15. Спеціальний клас. Сольний спів
- ОК 13 Теорія музики;
- ОК 17 Загальне фортепіано.

Постреквізити дисципліни

- ОК 21. Вокальне аранжування та читання партитур (паралельне вивчення)
- ОК 26. Клас вокального ансамблю (академічний; народний)
- ОК 30. Методика викладання фахових дисциплін (паралельне вивчення)
- ОК 31. Методика і практика роботи з вокальним ансамблем (фольклорним; академічним)
- ОК 32. Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару (паралельне вивчення)
- ОК 33. Педагогічна практика
- ОК 34. Концертно-виконавська практика

Призначення дисципліни

Дисципліна займає одне з важливих місць в структурі підготовки майбутнього фахівця-вокаліста, яка сприяє комплексному музичному розвитку професійних навичок і умінь, а також об'єднує знання з різних музичних галузей. Вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» має стати тією базою, спираючись на яку студент

зможе в майбутньому використовувати набуті знання у власній виконавській та педагогічній діяльності.

Призначення дисципліни - сформувати у здобувача вищої освіти концертмейстерські вміння, необхідні для професійної виконавської та викладацької діяльності вокаліста-фахівця.

Розвинути музичні здібності та мислення, формування

концертмейстерських вмінь: акомпанування; співу під власний акомпанемент, читання з аркушу та транспонування, об'єднання вокальної партії з супроводом, підбору по слуху, вивчення розспівок

Розвинути самостійність у всіх видах концертмейстерської роботи.

Накопити концертмейстерський репертуару для роботи з учнями.

Сформувати готовність до практичної діяльності у спеціалізованих мистецьких навчальних закладах.

Відповідно до ОПП «Спів», вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12 Здатність працювати автономно.

ЗК17 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1 Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2 Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3 Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4 Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК9 Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК11 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК17 Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18 Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Мета вивчення дисципліни: Формування та розвиток вмінь музиканта з достатнім рівнем концертмейстерських навичок. Прищепити уміння, необхідні для акомпанування солісту-вокалісту або хоровому колективу. Продукування професійних компетентностей, теоретичних знань, практичних умінь та навичок для успішного виконання професійних обов'язків фахівців на посадах викладач мистецької школи по класу вокалу.

Зміст і структура курсу

ТЕМА	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	всього	індивідуальні	самостійні	всього	індивідуальні	самостійні
МОДУЛЬ 1						
Змістовий модуль 1: Концертмейстерство і акомпанемент як вид виконавського мистецтва. Основи концертмейстерства.						
Тема 1. Дисципліна «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу». II мета, завдання, система оцінювання.	2	1	1	5	1	4
Тема 2. Формування та розвиток базових концертмейстерських навичок.	4	2	2	7	1	6
Тема 3. Музично-художній та структурний аналіз акомпанементу. Читання нескладного акомпанементу до пісень, романсів та дитячих пісень.	6	3	3	7	1	6
Тема 4. Освоєння базових знань про особливості ансамблю з солістом-вокалістом.	4	2	2	7	1	6

Тема 5. Робота концертмейстера з солістом над вокалізом. Робота над фразуванням.	5	3	2	7	1	6
Тема 6. Ознайомлення студентів з основними типами акомпанементів. Розучування акомпанементу до вокальних розспівок.	5	3	2	6	1	5
Тема 7. Підготовка до контрольного заняття.	4	2	2	6	1	5
Разом за змістовим модулем 1:	30	16	14	45	7	38
Разом за модулем 1:	30	16	14	45	7	38
МОДУЛЬ 2						
Змістовний модуль 2: Загальні правила концертмейстерської майстерності. Роль концертмейстерського ансамблю.						
Тема 8. Визначення програми і завдань на 2 модуль.	4	2	2	5	1	4
Тема 9. Комплексне вдосконалення ігрової техніки концертмейстера-початківця.	8	4	4	7	1	6
Тема 10. Закономірності використання засобів музичної виразності: аплікатура , педаль, штрихи.	12	6	6	7	1	6
Тема 11. Навичка слухового контролю, уміння управляти процесом виконання музичного твору.	8	4	4	7	1	6
Тема 12. Формування навичок спільної творчості музичного виконання студентів.	10	6	4	7	1	6
Тема 13. Розвиток вміння акомпанементу до вокальних розспівок.	10	6	4	6	1	5
Тема 14. Підготовка до заліку.	8	4	4	6	1	5
Разом за змістовим модулем 2:	60	32	28	45	7	38
Разом за модулем 2:	60	32	28	45	7	38
Всього:	90	48	42	90	14	76

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою отримання нових знань, їх закріплення, розширення та поглиблення є складником його навчання. Викладач допомагає відпрацювати музичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою. Формування та розвиток навичок самостійної діяльності студента передбачає:

- Аналіз та синтез
- Самоконтроль та самооцінка
- Активність

- Ініціативність
- Творчий підхід

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисциплін «Концертмейстерський клас» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях і жанрах, аналізувати і давати оцінку власному виконанню музичного твору.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «*Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу*» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях і жанрах, аналізувати і давати оцінку власному виконанню музичного твору.

Політика навчальної дисципліни

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: контрольне заняття; опитування; диф.залік, виконання програми у якості концертмейстера.

Форми контролю знань студентів: поточний; підсумковий модульний; семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F), яка також переводиться в національну (чотирибальна: 5 – «відмінно», 4 - «добре», 3 - «задовільно», 2 – «не задовільно»).

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань з акомпанементу.

Критерії оцінювання для поточного контролю	Кількість балів
Систематична, цілеспрямована та якісна робота студента над опануванням різних жанрів концертмейстерського репертуару. Студент виконує партію акомпанементу на високому художньо-технічному рівні з творчим та емоційним прочитанням нотного тексту, точним відтворенням авторських позначень темпу, динамічних відтінків, агогічних відхилень, складних ритмічних фігурацій та мелізмів; демонструє артистизм і сценічну культуру; уміє слухати і відчувати партнера; відчуття форми і стилю твору; високий рівень володіння штриховою технікою та звуковими барвами; збалансовані співвідношення ансамблевих партій; високий рівень	«5»

<p>сформованості навичок читання нот з аркуша і транспонування. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>	
<p>Якісна робота студента над опануванням різних жанрів концертмейстерського репертуару. Студент виконує партію акомпанементу на достатньому технічному рівні з відтворенням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних фігурацій та мелізмів; демонструє належний рівень володіння штриховою технікою та звуковими барвами; уміє слухати і відчувати партнера; сформованість навичок читання нот з аркуша і транспонування, але недостатньо емоційно та переконливо передає художній образ твору, допускаючи деякі помилки в тексті. Студент самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>	«4»
<p>Студент ознайомився з різними жанрами концертмейстерського репертуару, але партію акомпанементу виконує на посередньому технічному рівні з неточним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних фігурацій та мелізмів; демонструє посередній рівень володіння штриховою технікою та звуком; недостатню сформованість навичок читання нот з аркуша і транспонування; недостатній рівень ансамблевих умінь і навичок. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.</p>	«3»
<p>Несистематична та неякісна робота студента над опануванням різних жанрів концертмейстерського репертуару. Студент виконує партію акомпанементу на посередньому технічному рівні з неточним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних фігурацій та мелізмів; допускає багато помилок; демонструє недостатній рівень володіння штриховою технікою та звуком; низький рівень сформованості навичок читання нот з аркуша і транспонування; слабкий рівень ансамблевих умінь і навичок, відсутність артистизму та сценічної культури. Не передає характер твору. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність</p>	«2»

суттєвих недоліків у професійній підготовці.	
Виконання на слабкомутехнічному рівні, допускає багато помилок, Студент опанував незначну кількість творів концертмейстерського репертуару та ознайомився лише з деякими жанрами. Партію акомпанементу виконує на демонструє низький рівень сформованості навичок читання нот з аркуша і транспонування; слабкий рівень ансамблевих умінь і навичок. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.	«1»

Модульний (семестровий) контроль знань студентів

Модульний (семестровий) контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення слухання концертного виступу студентів.

Підсумкова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і модульного контролю.

Модульний контроль оцінюється від 1-30 балів:

Від 1-30 балів	
27-30	Виконання програми без помилок, Яскрава інтерпретація. Виразна передача художнього змісту
23-26	Виконання програми з 1-2 помарками. Виразна інтерпретація. Виразна передача художнього змісту
18-22	Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні текстові помилки.
12-17	Не відповідність темпу, штрихів. Велика кількість текстових помилок.
1-11	Не вивчений текст.

Критерії підсумкового оцінювання з дисципліни

Критерії оцінювання	Кількість балів
Систематична, цілеспрямована та якісна робота студента над опануванням різних жанрів концертмейстерського репертуару. Студент виконує партію акомпанементу на високому художньо-технічному рівні з творчим та емоційним прочитанням нотного тексту, точним відтворенням авторських позначень темпу, динамічних відтінків, агогічних відхилень, складних ритмічних фігурацій та мелізмів; демонструє артистизм і сценічну культуру; уміння слухати і відчувати партнера; відчуття форми і стилю твору; високий рівень	90-100 балів Високий рівень A

<p>володіння штриховою технікою та звуковимибарвами; збалансованеспіввідношення ансамблевих партій; високий рівень сформованості навичок читання нот з аркуша і транспонування. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатенпроаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяєсамостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>	
<p>Якісна робота студента над опануванням різних жанрівконцертмейстерського репертуару. Студент виконує партію акомпанементу на достатньомутехнічному рівні з відтворенням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічнихфігурацій та мелізмів; демонструє належний рівень володіння штриховою технікою та звуковимибарвами; умінняслухати і відчувати партнера; сформованість навичок читання нот з аркуша, але недостатньо емоційно та переконливопередає художній образ твору, допускаючидеякі помилки в тексті. Студент самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>	<p>82-89 балів Достатній рівень B</p>
<p>Виконання твору на достатньо рівні: студент, в цілому, демонструє володіння ансамблевими навичками, однак є певніансамблеві проблеми (технічні, штрихові, інтонаційні), бракує розуміння стильовоїнаправленості, творчої ініціативи. Програма повністювідповідаєвимогам.</p>	<p>74-81 балів Достатній рівень C</p>
<p>Виконання твору не має стабільної форми: демонструютьсяпевні навички ансамблевої гри, але в недостатньому обсязі, проблеми зі стильовоюнаправленістю, музичниммисленням, технічним втіленням твору. Програма відповідаєвимогам</p>	<p>64-73 балів Середній рівень D</p>
<p>Виконання твору не має стабільної форми: навички ансамблевої гри не демонструються у певному обсязі, в наявності технічні, метро-ритмічні проблеми, виявляютьсяскладнощі у побудові форми твору тощо. Рівень виконуваного твору нижчий запрограмний.</p>	<p>60-63 балів Середній рівень E</p>
<p>Виконання твору не має стабільної форми: навички ансамблевої гри не демонструються, низький рівень професійних вмій. Рівень виконуваного твору нижчий запрограмний та виконується не в повному обсязі.</p>	<p>35-59 балів Початковий рівень FX</p>
<p>Рівень виконуваного твору нижчий за програмний та виконується не в повному обсязі. Виконання твору не стабільне: наявність відсутності навичок ансамблевої гри, відсутність професійних навичок, музичного мислення. Відсутність на заняттях та недбале</p>	<p>0-34 балів н/а F</p>

Політика академічної доброчесності. Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Політика відвідування. Успішність досягнення мети навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» залежить від систематичності відвідування занять здобувачами вищої освіти. Тому пропуски занять без поважних причин неприпустимі. В разі відсутності, студент зобов'язаний опрацювати матеріал самостійно і представити викладачу на оцінювання результати виконаної роботи.

Рекомендована література

Базова

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. / Н.П.
2. Волкова. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 256 с.
3. Економова Є.К. Сумісна діяльність співака і концертмейстера у професійній підготовці студента-вокаліста: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Є. К. Економова. – Одеса, 2002. – 20 с.
4. Клименко Ж.А. Робота над основними навичками ансамблевого виконання. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту імені Лесі Українки, 2006. – 16 с.
5. Молчанова Т.О. Мистецтво піаніста-концертмейстера: Навч. посібник [2-е вид. доп. перер.] / Т.О. Молчанова. – Львів: ДМА, 2007. – 216 с.
6. Юцевич Ю.Є. Музика: словник-довідник / Ю.Є. Юцевич. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352 с.
7. Арії, романси та пісні з репертуару Анатолія Кочерги. – К.: Муз. Україна, 1987. – 68 с.
8. Зачарування звуків ніжних: українські романси / [упоряд. В. Макаров, Л. Макарова]. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 96 с.: нот.
9. Моцарт В. Вибрані арії з опер / В.А. Моцарт. – К.: Муз. Україна, 1989. – 124 с.
10. Ой летіла зозуленька: українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. – К.: Муз. Україна, 1993. – 40 с.
11. Романси та українські народні пісні з репертуару Бориса Гмирі. – К.: Муз. Україна, 2003. – 96 с.
12. Скорик М. Твори для скрипки і фортепіано / М. Скорик. – К.: Муз. Україна, 2012. – 296 с.
13. Сучасні романси та романси з кінофільмів: хрестоматія / упоряд. Р. Шаповалова, А. Хлопотова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – 224 с.

Допоміжна література

1. Авдюшкіна Т. Робота концертмейстера і студента-вокаліста над твором. Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали III

- Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 18–19 березня 2010 р.). Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 14–16.
2. Горбаньова В. Психолого-педагогічні засади концертмейстерського мистецтва. Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.). Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 217–218.
  3. Горбаньова В. Специфіка концертмейстерської майстерності та шляхи її формування. Виконавська інтерпретація та сучасний виконавський процес: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 18–19 березня 2010 р.). Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 48–49.
  4. Громова Н. Особливості роботи концертмейстера з вокалістами. Виконавська інтерпретація та сучасний навчальний процес: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 15–16 березня 2012 р.). Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2012. С. 116–118.
  5. Громова Н. Педагогічні та психологічні аспекти роботи викладача в концертмейстерському класі. Виконавська інтерпретація та сучасний виконавський процес: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 18–19 березня 2010 р.) Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. С. 51–53.
  6. Давидовський К. Глави з книги «Феномен естрадного хвилювання». Київське музикознавство: зб. ст. Вип. 12. К., 2003. С. 85–99.
  7. Лисянська Л. Ансамблеве музикування та проблеми оновлення репертуару. Пролісок: педагогічний досвід: зб. наук.-метод. праць. Суми: ПП Радзівон О. Л., 2015. С. 67–73.
  8. Свиридова В. До проблеми осмислення професії концертмейстера в художньо-естетичному курсі. Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (8). Суми: ФОП Цьома С. П., 2018. С. 105–109.
  9. Свиридова В. Роль піаніста-концертмейстера у підготовці вокаліста до концертного виступу: теоретичні аспекти. Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (10). Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 87–91.
  10. Сулім Р., Сайко А. Теоретико-методичні аспекти формування навичок читання нот з аркуша у майбутніх учителів музичного мистецтва. Творчість П. І. Чайковського в контексті музичної культури України: традиції та сучасність: матеріали Всеукр. наук. конф. (15–16 травня 2014 р., Суми –Тростянець). Суми: ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2014. С. 117–125.
  11. Трофимець К. Багатожанровість у народній хореографії. Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 2 (9). Суми: ФОП Цьома С. П., 2018. С. 188–192.
  12. Юшко Т. Уроки концертмейстерства та камерного ансамблю в сучасній практиці викладача загального та спеціалізованого фортепіано. Дослідження. Досвід. Спогади: зб. наук. і наук.-метод. праць. Вип. 5. Київ, 2004. С. 192–203

Інформаційні ресурси.

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory> – українська музика mp3-файл. Пошук відбувається за прізвищами українських композиторів.

<https://ivankomusic.com/> Сайт українського композитора О.Іванька.